

Extra tillsynsvägledning från Kemikalieinspektionen

April 2022

En del har hänt sedan det sista nyhetsbrevet som vi omgående ville informera er om. Detta gäller ändringar i regler om krav på tillstånd för överlåtelse av särskilt farliga vätskor till e-cigarett samt att våra föreskrifter om bekämpningsmedel ersätts av en ny version vilket kan påverka miljöskattavgifter.

Vägledning krav på tillstånd för överlåtelse av särskilt farliga vätskor till e-cigarett

Från och med den 1 juli 2022 träder KIFS 2021:8 i kraft, i vilken tillstånd för privat hantering av e-vätskor som innehåller nikotin i en halt om högst 20 mg/ml undantas. Den som säljer e-vätskor som är klassificerade och märkta på ett sådant sätt att de omfattas av kraven i förordning (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer ska däremot ha tillstånd för överlåtelsen. Som en jämförelse kan undantaget från tillstånd för privat hantering men inte för yrkesmässig överlåtelse av metanolprodukter som används som bränsle för motordrift nämnas.

Enligt svenska regler krävs det tillstånd för yrkesmässig överlåtelse och privat hantering av kemiska produkter som är särskilt farliga. Vissa vätskor till e-cigarett innehåller en halt nikotin som gör att de ska klassificeras som akut giftiga (Akut toxicitet, kategori 3) och märkas med symbolen dödskalle och därmed omfattas av kravet på tillstånd.

Frågan om huruvida vätskor till e-cigarett skulle omfattas av kravet på tillstånd för överlåtelse har diskuterats under de senaste åren, och vi har ändrat vår bedömning flera gånger. Tidigare gick KemI ut med information om att e-vätskorna omfattades av tillståndskrav, både vad gäller yrkesmässig överlåtelse och privat hantering. Därefter gjorde vi bedömningen att våra nationella regler kunde stå i strid med EU-rätt (tobaksproduktdirektivet 2014/40/EU), och KemI gick därför ut med information om att reglerna inte skulle tillämpas alls i avvaktan på resultatet av den då pågående översynen av reglerna på tobaksområdet. Den här informationen gick KemI ut med här på tillsynswebben, på vår webbplats och i svar till företag som tidigare ställt frågor kring detta.

Därefter har översynen av reglerna på tobaksområdet avslutats (se SOU 2021:22) och inget har sagts om tillståndskravens förenlighet med tobaksproduktdirektivet. Det finns således inte någon vägledning att utgå från. Kemikalieinspektionen måste som ansvarig myndighet själv bedöma om tillståndskravet står i strid med direktivet. Kemikalieinspektionen har nu genom ovan nämnda KIFS-ändring bedömt att det bara är kravet på tillstånd för hantering som inte är yrkesmässig som tydligt strider mot tobaksproduktdirektivet. Det kravet innebär att tillstånd får ges endast till den som är över 18 år och behöver produkterna för ett konstnärligt, tekniskt, vetenskapligt eller liknande ändamål. Detta innebär en omfattande begränsning av vem som får hantera vätskorna och kan därmed äventyra direktivets fulla tillämpning. I den nya KIFS:en är det således endast tillstånd för icke yrkesmässig hantering som undantas. När det gäller yrkesmässig överlåtelse av sådana e-vätskor har något motsvarande undantag inte föreskrivits och tillståndsreglerna ska därför tillämpas.

Länk till information på Kemikalieinspektionens [hemsida](#):

Tillämpningen av vissa bestämmelser om miljösktionsavgifter

Regeringen har den 10 mars 2022 beslutat om en förordning där Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel upphävs. Förordningen, som träder i kraft den 1 maj 2022, har kungjorts i Kemikalieinspektionens författningssamling, KIFS 2022:1.

I förordningen (2012:259) om miljösktionsavgifter finns bestämmelser om miljösktionsavgift för överträdelse av vissa regler i de upphävda föreskrifterna. Regeringen har inte beslutat om några miljösktionsavgifter för överträdelse av bestämmelser i Kemikalieinspektionens nya föreskrifter (KIFS 2022:3) om bekämpningsmedel.

Inom straffrätten gäller som huvudregel att straff ska bestämmas efter den lag som gällde när gärningen företogs. Men om en annan lag gäller när dom meddelas ska den lagen tillämpas, om den leder till frihet från straff eller till lindrigare straff, se 2 kap. 10 § regeringsformen och 5 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken. Samma princip ska enligt rättspraxis tillämpas för sktionsavgifter, eftersom de anses vara av straffrättslig karaktär.

Varje tillsynsmyndighet måste göra sin egen bedömning av om det finns förutsättningar för att besluta om en miljösktionsavgift i det enskilda fallet. Kemikalieinspektionens bedömning är att beslut om miljösktionsavgift för överträdelse av bestämmelser i de upphävda föreskrifterna, inte ska fattas efter den 10 mars 2022. Vi anser att detta gäller även för överträdelse som ägde rum före beslutet om upphävande. Vidare menar vi att en myndighet som har fattat ett beslut om miljösktionsavgift för en sådan överträdelse efter den 10 mars 2022, har skäl för att upphäva beslutet med stöd av 38 § förvaltningslagen (2017:900).

Bestämmelser om miljösktionsavgift där det hänvisas till KIFS 2008:3

Följande bestämmelser i förordningen om miljösktionsavgifter gäller överträdelse av bestämmelser i KIFS 2008:3.

7 kap. 13 §

För en överträdelse av 6 kap. 8 och 9 §§ Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel genom att i yrkesmässig verksamhet överlåta buntat träskyddsbehandlat virke utan att det finns information på buntarna om de begränsningar i användningen som enligt särskilda föreskrifter gäller för virket ska en miljösktionsavgift betalas med 5 000 kronor.

7 kap. 14 §

För en överträdelse av 6 kap. 8 och 10 §§ Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel genom att i yrkesmässig verksamhet till allmänheten saluhålla träskyddsbehandlat virke som inte är buntat utan att det på anslag vid virket finns information om de begränsningar i användningen som enligt särskilda föreskrifter gäller för virket ska en miljösktionsavgift betalas med 5 000 kronor.

8 kap. 14 §

För en överträdelse av 2 kap. 4–6 §§ Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel genom att inte lämna mängduppgifter till Kemikalieinspektionen ska en miljösktionsavgift betalas med 5 000 kronor.

8 kap. 15 §

För en överträdelse av 2 kap. 8 § Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel genom att i yrkesmässig verksamhet som återförsäljare saluhålla eller överlåta bekämpningsmedel vars godkännande har upphört ska en miljösktionsavgift betalas med 5 000 kronor.